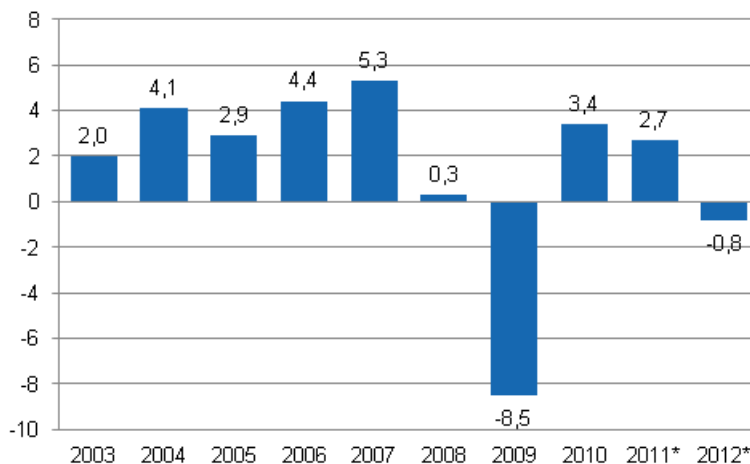

Kansantalouden tilinpito 2012

Bruttokansantuote supistui 0,8 prosenttia vuonna 2012

Suomen bruttokansantuotteen volyymi supistui Tilastokeskuksen tarkistettujen ennakkotietojen mukaan 0,8 prosenttia vuonna 2012. Maaliskuussa julkaistujen ensimmäisten ennakkotietojen mukaan väheneminen oli 0,2 prosenttia. Kansantuote tarkentui alaspäin, koska teollisuuden ja muiden alojen välituotekäytöstä saatiin uusia tietoja. Maaliskuussa julkaistut ennakkotiedot perustuivat lähinnä liikevaihtotietoihin.

Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos, prosenttia

Tilastokeskus on tarkistanut myös vuosien 2010 ja 2011 kansantalouden tilinpidon. Bruttokansantuotteen volyymi kasvoi 3,4 prosenttia vuonna 2010 (oli 3,3 prosenttia) ja 2,7 prosenttia vuonna 2011 (oli 2,8 prosenttia).

Taloudellista hyvinvointia kuvaava kotitalouksien oikaistu käytettävissä oleva tulo kasvoi viime vuonna reaalisesti 0,1 prosenttia. Kotitalouksien oikaistuun tuloon luetaan nettotulojen lisäksi myös julkisen sektorin ja järjestöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat yksilölliset palvelut kuten koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut.

Kansantalouden kysyntäerät pysyivät edellisen vuoden tasolla. Kulutusmenojen volyymi kasvoi vain 0,3 prosenttia. Investointien volyymi väheni yhden prosentin. Varastojen kasvu oli huomattavasti pienempää kuin edellisenä vuonna. Viennin volyymi väheni 0,2 prosenttia ja tuonnin volyymi yhden prosentin.

Teollisuuden osuus historiallisen alhainen

Tuotannon kehitys oli viime vuonna kaksijakoista. Teollisuuden arvonlisäys väheni huomattavasti. Erityisen paljon väheni elektroniikkateollisuuden arvonlisäys. Arvonlisäys kasvoi joillakin teollisuuden aloilla kuten lääketeollisuudessa ja energiahuollossa. Koko teollisuuden osuus kansantalouden arvonlisäyksestä jäi historiallisen alhaiseksi, 19 prosenttiin.

Arvonlisäys kasvoi useimmilla palvelualoilla, volyymiltaan eniten liike-elämän palveluissa, rahoitustoiminnassa, televiestinnässä ja liikenteessä.

Yritysten voitot supistuivat

Yritysten varsinaisen toiminnan voittoja kuvaava toimintaylijäämä supistui 7,5 prosenttia edellisestä vuodesta. Yritysten nettoluotonanto eli rahoitusasema oli 3 miljardia euroa ylijäämäinen, kun ylijäämä edellisenä vuonna oli 2,3 miljardia euroa. Rahoitusasema heikkeni huomattavasti ennakkotiedoista, koska voitot jäivät aiemmin arvioitua pienemmiksi ja pääoman muodostukseen käytettiin arvioitua enemmän varoja.

Suomen vaihtotaseen alijäämä oli viime vuonna 3,6 miljardia euroa, kun alijäämä edellisenä vuonna oli 2,7 miljardia euroa.

Julkisyhteisöjen alijäämä kasvoi

Valtionhallinnon rahoitusasema oli viime vuonna neljättä vuotta peräkkäin huomattavan alijäämäinen. Alijäämä (nettoluotonotto) oli 7,3 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 6,4 miljardia euroa. Alijäämää lisäsi se, että maksetut tulonsiirrot kasvoivat enemmän kuin verotulot.

Kuntien ja kuntayhtymien alijäämä oli 2,1 miljardia euroa, edellisenä vuonna se oli 1 miljardi euroa. Myös työeläkelaitosten rahoitusasema heikkeni edellisestä vuodesta. Ylijäämä oli nyt 4,8 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 5,4 miljardia euroa. Rahoitusasema ei ota huomioon sijoitusten arvonmuutoksia.

Yhteensä julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 4,2 miljardia euroa alijäämäinen (2,2 prosenttia bruttokansantuotteesta), kun alijäämä edellisenä vuonna oli 1,9 miljardia euroa.

Kotitalouksien reaalitytulot eivät kasvaneet

Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo kasvoi nimellisesti 3 prosenttia, mutta pysyi reaalisesti edellisen vuoden tasolla. Kotitalouksien kulutusmenot kasvoivat 3,2 prosenttia. Eniten kasvoivat menot asumiseen, elintarvikkeisiin ja terveyteen. Autojen hankintaan ja tietoliikenteeseen käytettiin aiempaa vähemmän rahaa.

Kotitalouksien kulutusmenot olivat pienemmät kuin käytettävissä oleva tulo, joten säästämisaste eli säästön suhde käytettävissä olevaan tuloon oli ennakkotiedoista poiketen positiivinen. Kotitalouksien rahoitusasema jäi 4,1 miljardia euroa alijäämäiseksi. Kotitalouksien velkaantumisaste jatkoi nousuaan ja oli 117,3 prosenttia eli se kasvoi 2,3 prosenttiyksikköä viime vuoden aikana.

[Kansantalouden tilinpito 2003-2012, taulukot, PDF](#)

Sisällys

1. Bruttokansantuote supistui 0,8 prosenttia viime vuonna.....	4
1.1. Elektroniikkateollisuuden arvonlisäys supistui huomattavasti.....	4
1.2. Kysyntä ei tuottanut kasvua.....	4
1.3. Työpanos entisellään viime vuonna.....	4
1.4. Hintataso nousi kolmisen prosenttia.....	5
1.5. Kansantulo supistui reaalisesti 2,1 prosenttia.....	5
1.6. Yritysten voitot supistuivat.....	5
1.7. Julkisyhteisöjen alijäämä 4,2 miljardia euroa.....	5
1.8. Kotitalouksien reaalitulojen kasvu pysähtynyt	6
1.9. Vaihtotase toista vuotta alijäämäinen.....	6
1.10. Seuraava tarkistus tammikuussa 2014.....	6

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Bruttokansantuote (BKT) markkinahintaan 1975-2012*	8
Tietojen tarkentuminen.....	9
Laatuseloste: Kansantalouden tilinpito.....	10

1. Bruttokansantuote supistui 0,8 prosenttia viime vuonna

Suomen bruttokansantuotteen volyymi supistui Tilastokeskuksen tarkistettujen ennakkotietojen mukaan 0,8 prosenttia vuonna 2012. Maaliskuussa julkaistujen ensimmäisten ennakkotietojen mukaan väheneminen oli 0,2 prosenttia. Kansantuote tarkentui alaspäin, koska teollisuuden ja muiden alojen välituotekäytöstä saatiin uusia tietoja.

Bruttokansantuote eli tavaroiden ja palveluiden tuotannossa aikaansaatu arvonlisäys oli 193 miljardia euroa. Se oli vajaat 2 miljardia euroa vähemmän kuin maaliskuussa julkaistuissa ensimmäisissä ennakkotiedoissa.

Taloudellista hyvinvointia kuvaava kotitalouksien oikaistu käytettävissä oleva tulo kasvoi viime vuonna reaalisesti 0,1 prosenttia. Kotitalouksien oikaistuun tuloon luetaan nettotulojen lisäksi myös julkisen sektorin ja järjestöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat yksilölliset palvelut kuten koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut.

Tilastokeskus on tarkistanut viime vuoden lisäksi myös vuosien 2010 ja 2011 kansantalouden tilinpitoa. Bruttokansantuotteen volyymi kasvoi 3,4 prosenttia vuonna 2010 (oli 3,3 prosenttia) ja 2,7 prosenttia vuonna 2011 (oli 2,8 prosenttia). Vuoden 2010 tilinpito perustuu nyt tuotekohtaisen tarjonnan ja käytön tasapainotukseen. Vuosien 2011 ja 2012 tiedot ovat edelleen ennakkollisia.

1.1. Elektroniikkateollisuuden arvonlisäys supistui huomattavasti

Tuotannon kehitys oli viime vuonna kaksijakoista. Teollisuuden arvonlisäys väheni huomattavasti. Erityisen paljon väheni elektroniikkateollisuuden arvonlisäys, myös aiempiin arvioihin verrattuna. Nyt käytettävissä oli tietoja myös teollisuuden välituotekäytöstä, kun maaliskuussa julkaistut ennakkotiedot perustuivat lähinnä liikevaihtotietoihin.

Arvonlisäys väheni myös kemikaalien valmistuksessa ja metallien jalostuksessa. Paperiteollisuuden arvonlisäys supistui nimellisesti, mutta kasvoi volyymiltaan. Arvonlisäys kasvoi joillakin teollisuuden aloilla kuten lääketeollisuudessa ja energiahuollossa. Koko teollisuuden osuus kansantalouden arvonlisäyksestä jäi historiallisen alhaiseksi, 19 prosenttiin.

Arvonlisäys kasvoi useimmilla palvelualoilla, käyvin hinnoin laskettuna eniten terveys- ja sosiaalipalveluissa, liike-elämän palveluissa ja kiinteistöalalla. Rakentamisen arvonlisäys kasvoi nimellisesti, mutta väheni volyymiltaan.

Volyymiltaan arvonlisäys kasvoi eniten liike-elämän palveluissa, rahoitustoiminnassa, televiestinnässä, liikenteessä, energiahuollossa ja lääketeollisuudessa.

1.2. Kysyntä ei tuottanut kasvua

Kansantalouden kysyntäerät pysyivät edellisen vuoden tasolla. Kulutusmenojen volyymi kasvoi vain 0,3 prosenttia, sekä yksityisten että julkisten kulutusmenojen volyymi kasvoi vain vähän.

Investointien volyymi väheni yhden prosentin. Investoinnit rakennuksiin vähenivät reaalisesti yli 5 prosenttia, mutta investoinnit koneisiin ja kalustoon kasvoivat 14 prosenttia. Investointiaste oli 19,6 prosenttia. Varastojen kasvu oli huomattavasti pienempää kuin edellisenä vuonna.

Viennin volyymi väheni 0,2 prosenttia ja tuonnin volyymi yhden prosentin. Tavaroiden tuonti väheni, mutta palveluiden tuonti kasvoi. Viennissä tavaroiden vienti supistui hieman, mutta palveluiden vienti kasvoi.

1.3. Työpanos entisellään viime vuonna

Työllisten määrä pysyi kansantalouden tilinpidon mukaan viime vuonna samalla tasolla kuin edellisenä vuonna, samoin tehdyt työtunnit. Työpaikat lisääntyivät eniten terveys- ja sosiaalipalveluissa sekä liike-elämän palveluissa ja vähenivät eniten tehdasteollisuudessa ja julkisessa hallinnossa. Työpäiviä oli kaksi vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Koko kansantalouden työn tuottavuus eli kiinteähintainen bruttoarvonlisäys jaettuna tehdyillä työtunneilla heikkeni viime vuonna 1,1 prosenttia.

1.4. Hintataso nousi kolmisen prosentin

Koko kansantalouden hintataso kohosi viime vuonna 2,9 prosenttia mitattuna bruttokansantuotteen hintaindeksillä.

Kuluttajahintaindeksi nousi 2,8 prosenttia ja kotitalouksien kulutusmenojen hintaindeksi kansantalouden tilinpidossa 3,0 prosenttia. Kansantalouden tilinpidossa asumispalveluiden hintaa mitataan vuokrien muutoksella, kun kuluttajahintaindeksissä otetaan huomioon myös omistusasumisen menot. Myös vakuutus- ja rahoituspalveluiden hintakehitystä mitataan kansantalouden tilinpidossa eri tavalla kuin kuluttajahintaindeksissä.

Vaihtosuhte heikkeni edelleen, nyt 1,2 prosenttia, koska tuontihinnat nousivat enemmän kuin vientihinnat.

1.5. Kansantulo supistui reaalisesti 2,1 prosenttia

Nettokansantulo kasvoi viime vuonna nimellisesti 1,1 prosenttia, mutta väheni reaalisesti 2,1 prosenttia ja oli henkeä kohti 29 700 euroa. Suomen bruttokansantulo oli viime vuonna 192 miljardia euroa. Myös se supistui reaalisesti viime vuonna.

Kotitalouksien palkkatulot lisääntyivät 3,1 prosenttia ja työnantajain sosiaalivakuutusmaksut 3,9 prosenttia. Yhteensä palkansaajakorvausten osuus kansantulosta kasvoi 62,1 prosenttiin. Edellisenä vuonna osuus oli 60,7 prosenttia. Omaisuus- ja yrittäjätulot kansantaloudessa supistuivat 6 prosenttia ja niiden osuus kansantulosta oli 22,4 prosenttia. Edellisenä vuonna osuus oli 24,1 prosenttia.

1.6. Yritysten voitot supistuivat

Yritysten varsinaisen toiminnan voittoja kuvaava toimintaylijäämä supistui 7,5 prosenttia edellisestä vuodesta. Yritysten yrittäjätulo pieneni 0,8 prosenttia. Yrittäjätulo ottaa huomioon myös omaisuustulot ja maksetut korot ja se vastaa karkeasti voittoa ennen verojen ja osinkojen maksua.

Välittömiä veroja yritykset maksoivat viime vuonna 13 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna ja osinkoja 8 prosenttia vähemmän.

Yritysten nettoluotonanto eli rahoitusasema oli 3 miljardia euroa ylijäämäinen, kun ylijäämä edellisenä vuonna oli 2,3 miljardia euroa. Rahoitusasema heikkeni huomattavasti ennakkotiedoista, koska voitot jäivät aiemmin arvioitua pienemmiksi ja pääoman muodostukseen käytettiin arvioitua enemmän varoja. Yritysten kiinteät investoinnit kotimaahan kasvoivat viime vuonna nimellisesti 4,1 prosenttia.

Rahoituslaitosten korkokate (välilliset rahoituspalvelut) säilyi entisellä tasolla, mutta palkkiotuotot kasvoivat. Luotto- ja talletuskanta kasvoivat edelleen, mutta korkotaso oli alhaisempi kuin edellisenä vuonna. Rahoitus- ja vakuutuslaitosten rahoitusasema oli 0,9 miljardia euroa ylijäämäinen.

1.7. Julkisyhteisöjen alijäämä 4,2 miljardia euroa

Valtionhallinnon rahoitusasema oli viime vuonna neljättä vuotta peräkkäin huomattavan alijäämäinen. Alijäämä (nettoluotonotto) oli 7,3 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 6,4 miljardia euroa. Alijäämää lisäsi se, että maksetut tulonsiirrot kasvoivat enemmän kuin verotulot.

Valtion verotulot kasvoivat vain 2 prosenttia. Eniten kasvoivat tuotot välillisistä veroista, muun muassa arvonlisäveron tuotto. Sen sijaan tuotot välittömistä veroista vähenivät. Erityisesti yhteisöverotuotot supistuivat, koska voitot pienenevät ja yhteisöveroprosenttia alennettiin.

Maksetut tulonsiirrot kunnille ja kuntayhtymille (ml. arvonlisäveron palautus) kasvoivat 3,4 prosenttia ja tulonsiirrot sosiaaliturvarahastoille, muun muassa Kansaneläkelaitokselle, 6,6 prosenttia. Valtion kulutusmenot kasvoivat nimellisesti 3,9 prosenttia, mutta investoinnit olivat edellisen vuoden tasolla.

Kuntien ja kuntayhtymien alijäämä oli 2,1 miljardia euroa, edellisenä vuonna se oli 1 miljardi euroa. Kuntien verotulot kasvoivat vain yhden prosentin, koska yhteisöverotuotot alenivat. Kulutusmenot kasvoivat nimellisesti 5 prosenttia ja investoinnit 6,7 prosenttia.

Myös työeläkelaitosten rahoitusasema heikkeni edellisestä vuodesta. Ylijäämä oli nyt 4,8 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 5,4 miljardia euroa. Rahoitusasema ei ota huomioon sijoitusten arvonmuutoksia. Eläkemaksutulot kasvoivat 6,2 prosenttia ja maksetut työeläkkeet hieman enemmän, 7,4 prosenttia. Muiden sosiaaliturvarahastojen ylijäämä oli 0,4 miljardia euroa.

Yhteensä julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 4,2 miljardia euroa alijäämäinen (2,2 prosenttia bruttokansantuotteesta), kun alijäämä edellisenä vuonna oli 1,9 miljardia euroa. Julkisten menojen suhde bruttokansantuotteeseen kasvoi 56,6 prosenttiin. Edellisenä vuonna suhdeluku oli 55,2 prosenttia.

Veroaste eli verojen ja pakollisten sosiaaliturvamaksujen suhde bruttokansantuotteeseen oli viime vuonna 44,1 prosenttia, kun se edellisenä vuonna oli 43,7 prosenttia.

1.8. Kotitalouksien reaalityulojen kasvu pysähtynyt

Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo kasvoi nimellisesti 3 prosenttia, mutta pysyi reaalisesti edellisen vuoden tasolla. Kotitalouksien oikaistu käytettävissä oleva tulo kasvoi nimellisesti 3,4 prosenttia ja reaalisesti 0,1 prosenttia. Tulojen kasvu oli vähäistä toista vuotta peräkkäin. Oikaistuun tuloon lasketaan mukaan myös julkisyhteisöjen ja voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat yksilölliset palvelut kuten koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut.

Kotitalouksien saamat palkkatulot kasvoivat 3,1 prosenttia ja sosiaalietuudet 6,1 prosenttia. Omaisuus- ja yrittäjätulot supistuivat 0,3 prosenttia. Välittömiä veroja kotitaloudet maksoivat 3,4 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kotitalouksien kulutusmenot kasvoivat nimellisesti 3,2 prosenttia. Eniten kasvoivat menot asumiseen, elintarvikkeisiin ja terveyteen. Autojen hankintaan ja tietoliikenteeseen käytettiin aiempaa vähemmän rahaa.

Kulutusmenot olivat pienemmät kuin käytettävissä oleva tulo, joten säästämisaste eli säästön suhde käytettävissä olevaan tuloon oli ennakkotiedoista poiketen positiivinen, yksi prosenttia. Kotitalouksien kiinteät investoinnit kasvoivat nimellisesti puoli prosenttia, mutta vähenivät reaalisesti asuinrakentamisen supistuessa. Kotitalouksien rahoitusasema oli 4,1 miljardia euroa alijäämäinen.

Kotitalouksien velkaantumisaste jatkoi nousuaan ja oli 117,3 prosenttia eli se kasvoi 2,3 prosenttiyksikköä viime vuoden aikana. Velkaantumisaste on rahoitustilinpidon mukaisten lainojen suhde vuoden käytettävissä olevaan nettotuloon. Lainoihin luetaan myös kotitalouksien osuus asunto-osakeyhtiöiden lainoista.

1.9. Vaihrotase toista vuotta alijäämäinen

Suomen vaihtotaseen alijäämä oli viime vuonna 3,6 miljardia euroa, kun alijäämä edellisenä vuonna oli 2,7 miljardia euroa. Tavarakauppa oli edellisestä vuodesta poiketen niukasti ylijäämäinen, kun myös tuonti arvioidaan fob-hintaan (vientimaan rajalla) eikä cif-hintaan (tuontimaan rajalla) niin kuin tullin ulkomaankauppatilastossa.

Sen sijaan palveluiden kaupan tase oli 1,8 miljardia euroa alijäämäinen. Palveluiden vienti- ja tuontitietoja tarkistettiin ylöspäin vajaat miljardi euroa muun muassa siksi, että Tilastokeskuksen palvelujen ulkomaankauppatilasto perustui nyt vuosikyselyyn, kun se maaliskuussa perustui vain suurimmilta yrityksiltä saatuihin neljännesvuositietoihin. Ulkomaille maksettiin myös omaisuusmenoja enemmän kuin sieltä saatiin omaisuustuloja.

1.10. Seuraava tarkistus tammikuussa 2014

Vuosien 2011 ja 2012 kansantalouden tilinpitoa tarkistetaan seuraavan kerran tammikuussa 2014. Heinäkuussa 2014 siirrytään uuteen ESA 2010:n mukaiseen kansantalouden tilinpitoon, jolloin aikasarjoja tarkistetaan taaksepäin.

Tarkistetut ennakkotiedot perustuvat 5.7.2013 käytettävissä olleisiin tietoihin talouskehityksestä. Tarkempia tietoja kansantalouden tilinpidon menetelmistä löytyy Tilastokeskuksen internetsivuilta:
<http://tilastokeskus.fi/til/vtp/men.html>.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Bruttokansantuote (BKT) markkinahintaan 1975-2012*

Vuosi	Käypiin hintoihin, milj. euroa	Viitevuoden 2000 hintoihin, milj. euroa	Arvon muutos, %	Volyymin muutos, %	Hinnan muutos, %	BKT asukasta kohti, euroa
1975	18 018	68 238	.	.	.	3 824
1976	20 453	68 473	13,5	0,3	13,1	4 328
1977	22 433	68 637	9,7	0,2	9,4	4 734
1978	24 809	70 641	10,6	2,9	7,5	5 220
1979	28 783	75 672	16,0	7,1	8,3	6 041
1980	33 257	79 750	15,5	5,4	9,6	6 958
1981	37 590	80 776	13,0	1,3	11,6	7 831
1982	42 300	83 239	12,5	3,0	9,2	8 763
1983	47 107	85 756	11,4	3,0	8,1	9 701
1984	52 681	88 421	11,8	3,1	8,5	10 791
1985	57 311	91 341	8,8	3,3	5,3	11 691
1986	61 660	93 754	7,6	2,6	4,8	12 537
1987	66 571	97 026	8,0	3,5	4,3	13 497
1988	75 403	102 093	13,3	5,2	7,6	15 244
1989	84 291	107 277	11,8	5,1	6,4	16 979
1990	89 316	107 819	6,0	0,5	5,4	17 912
1991	85 217	101 350	-4,6	-6,0	1,5	16 997
1992	83 003	97 818	-2,6	-3,5	0,9	16 462
1993	83 914	97 024	1,1	-0,8	1,9	16 563
1994	88 404	100 569	5,4	3,7	1,6	17 374
1995	96 064	104 554	8,7	4,0	4,5	18 807
1996	99 131	108 287	3,2	3,6	-0,4	19 344
1997	107 380	115 007	8,3	6,2	2,0	20 892
1998	116 631	120 792	8,6	5,0	3,4	22 631
1999	122 321	125 513	4,9	3,9	0,9	23 680
2000	132 195	132 195	8,1	5,3	2,6	25 539
2001	139 288	135 214	5,4	2,3	3,0	26 848
2002	143 646	137 694	3,1	1,8	1,3	27 621
2003	145 531	140 465	1,3	2,0	-0,7	27 917
2004	152 266	146 260	4,6	4,1	0,5	29 124
2005	157 429	150 524	3,4	2,9	0,5	30 009
2006	165 765	157 164	5,3	4,4	0,8	31 477
2007	179 830	165 549	8,5	5,3	3,0	34 003
2008	185 670	166 035	3,2	0,3	2,9	34 944
2009	172 318	151 858	-7,2	-8,5	1,5	32 276
2010	178 724	156 965	3,7	3,4	0,3	33 323
2011	188 679	161 244	5,6	2,7	2,8	35 022
2012	192 541	159 911	2,0	-0,8	2,9	35 571

Tietojen tarkentuminen

Volyymin vuosimuutosten tarkentuminen, %

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Bruttokansantuote markkinahintaan	1. julkistus	1,9	3,7	2,1	5,5	4,4	0,9	-7,8	3,1	2,9	-0,2
	Edellinen julkistus	2,0	4,1	2,9	4,4	5,3	0,3	-8,5	3,3	2,8	-0,2
	Uusin julkistus	2,0	4,1	2,9	4,4	5,3	0,3	-8,5	3,4	2,7	-0,8
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	0,1	0,4	0,8	-1,1	0,9	-0,6	-0,7	0,3	-0,2	-0,6
Tuonti	1. julkistus	0,9	4,8	10,3	5,4	4,1	-1,3	-22,3	2,6	0,1	-3,7
	Edellinen julkistus	3,2	7,4	11,4	7,9	7,0	7,5	-17,2	6,9	6,1	-3,7
	Uusin julkistus	3,2	7,4	11,4	7,9	7,0	7,5	-17,2	6,8	6,2	-1,0
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	2,3	2,6	1,1	2,5	2,9	8,8	5,1	4,2	6,1	2,7
Vienti	1. julkistus	1,3	3,5	7,0	10,7	4,8	-1,1	-24,3	5,1	-0,8	-1,4
	Edellinen julkistus	-1,9	8,2	7,0	12,2	8,2	5,8	-21,3	7,5	2,9	-1,4
	Uusin julkistus	-1,9	8,2	7,0	12,2	8,2	5,8	-21,3	7,9	2,7	-0,2
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	-3,2	4,7	0,0	1,5	3,4	6,9	3,0	2,8	3,5	1,2
Kulutusmenot	1. julkistus	2,7	2,9	2,9	2,3	2,8	1,9	-1,3	1,9	2,6	1,4
	Edellinen julkistus	3,8	2,9	2,8	3,1	2,7	1,9	-1,7	2,1	1,7	1,4
	Uusin julkistus	3,8	2,9	2,8	3,1	2,7	1,9	-1,7	2,1	1,9	0,3
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	1,1	0,0	-0,1	0,8	-0,1	0,0	-0,4	0,2	-0,7	-1,1
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	1. julkistus	-2,3	4,6	1,7	5,1	7,6	1,0	-13,4	0,8	4,6	-2,9
	Edellinen julkistus	3,0	4,9	3,6	1,9	10,7	-0,6	-13,2	1,9	7,1	-2,9
	Uusin julkistus	3,0	4,9	3,6	1,9	10,7	-0,6	-13,2	1,6	5,7	-1,0
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	5,3	0,3	1,9	-3,2	3,1	-1,6	0,2	0,8	1,1	1,9

Laatuseloste: Kansantalouden tilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1

Kansantalouden tilinpito on laaja, tilastoihin perustuva kokonaisjärjestelmä, jolla kuvataan kansantalouden toimintaa. Kansantalouden tilinpidon tarkoituksena on tuottaa taloustoimiin ja niiden luokituksiin perustuva systemaattinen kuva kansantalouden rakenteesta ja sen muutoksista.

Kansantalouden tilinpidossa kuvataan kaikkien kansantaloudessa toimivien yksiköiden taloudellista (eli rahassa mitattavaa) toimintaa. Tilinpidossa esitetään Suomen kansantalouden tilaa ja kehitystä kuvaavat keskeiset tunnusluvut, bruttokansantuote ja bruttokansantulo sekä näiden komponentit. Kansantalouden tuotantoa, tuloja, tulojen käyttöä ja pääoman muodostusta kuvataan sektoreittain. Tuotanto-, työllisyys- ja pääoman muodostustiedot esitetään myös toimialoittain. Kansantalouden tilinpitoa voidaan käyttää analysoitaessa kansantalouden rakennetta, yksittäisiä osia tai piirteitä, kansantalouden kehitystä ajankohdasta toiseen tai kansantalouden suhdetta toisiin kansantalouksiin.

1.2

Kansantalouden tilinpidon järjestelmä käyttää kuvauksessaan tilastoyksiköitä ja niiden ryhmittelyjä (institutionaaliset yksiköt ja sektorit; toimipaikat ja toimialat; kotimaa ja ulkomaat; virrat ja varannot; tuotteet panos-tuotoskehikossa). Yksiköiden välillä ja sisällä tapahtuvia taloustoimia käytetään tilinpidon kuvauksen välineenä. Keskeisiä käsitteitä ovat bruttokansantuote, (brutto)kansantulo, käytettävissä oleva tulo, kulutusmenot, säästö ja nettoluotonanto /-otto. Käytetyt luokitukset liittyvät tilastoyksiköihin: institutionaalinen sektoriluokitus, toimialaluokitus, tuottajatyypiluokitus, tuoteluokitus, tasapainoerien ja taloustoimien luokitus, julkisyhteisöjen tehtäväluokitus, kulutus- ja pääomatarvikkeiden luokitukset. Kansantalouden tilinpito käyttää laajasti Tilastokeskuksen talous- ja sosiaalitalastoja, lisäksi käytetään hallinnollisia aineistoja mm. julkisen talouden laskelmia sekä Tilastokeskuksen ulkopuolella tuotettuja talustilastoja ja eräitä erityistilastoja ja -tietoja suoraan niiden tuottajilta.

1.3

Pääomakantalaskelmissa kuvataan kansantalouden tavaroiden ja palvelujen tuotannossa käytettävää kiinteää pääomavarantoa, fyysistä poistumaa sekä arvon vähenemistä eli pääoman kulumista. Pääomakantalaskelmien tietoja käytetään kansantalouden tilinpidon mm. kiinteän pääoman kulumisen estimaatteina sekä tuottavuuslaskelmissa. Kiinteän pääoman varanto on keskeinen lähtökohta kansanvarallisuuden määrittämisessä.

1.4

Kansantalouden tilinpidon historialliset sarjat pohjautuvat ns. kasvututkimukseen eli tutkimusprojektiin, jossa sarjojen pohjatiedot on rakennettu. Aikasarjat, joihin julkaistavat tilastot perustuvat, on julkaistu ensi kerran vuonna 1988 (Hjerppe, Riitta: Suomen talous 1860 - 1985: Kasvu ja rakennemuutos. Suomen Pankin julkaisuja, Kasvututkimuksia XIII). Tilastokeskus on jatkanut tutkimuksen aikasarjoja tilastovuodesta 1975 eteenpäin päivittyneillä kansantalouden tilinpidon tiedoilla. Aikasarjojen volyyymi- ja hintaindeksit on ketjutettu ja käypähintaiset tiedot ovat ketjuttamattomia.

1.5

Kansantalouden tilinpitoa koskeva perussäädös on Neuvoston asetus 25-06-1996: ESA95 Regulation: Council Regulation 2223/96. Se perustuu kansainväliseen kansantalouden tilinpidon suositukseen System of National Accounts, 1993. EU:n tasolla on lisäksi runsaasti tarkentavaa lainsäädäntöä ja ohjeistusta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

2.1

Kansantalouden tilinpito on muista talous- ja sosiaalitalastoista johdettu tilasto, joka laaditaan EU:n asetuksessa ja SNA:ssa määriteltyjen käsitteiden, luokitusten ja tilirakenteiden mukaisesti. Tilinpito on luonteeltaan kokonaistutkimus, jossa tulee arvioida myös ne talouden alueet, joista ei ole perustilastointia

tai rekisteröintiä saatavissa, kuten esimerkiksi harmaa talous. Kansantalouden tilinpidon kohde on määritetty alueellisesti (domestic, national) talousyksikön sijainnin mukaan ja taloustoimien luonteen mukaan. Talouden kuvaus rajataan SNA:ssa ja ESA:ssa esitetyn rajauksen mukaisesti. Esimerkiksi kotitalouksien sisällä tehtävät palkattomat kotitaloustyöt eivät ole tuotantoa kansantalouden tilinpidossa.

Pääomakantatiedot pohjautuvat kansantalouden tilinpidon kiinteän pääoman bruttomuodostustietoihin (investointeihin). Pääomakanta estimoidaan investointi-kertymämenetelmään perustuvalla laskentamallilla. Kertymämenetelmässä käytetään pitkiä investointisarjoja, hintaindeksejä sekä oletuksia pääomatarvikkeiden eloonjäämis-/kuolleisuusfunktion muodosta ja keskimääräisistä käyttöistä. Investointikertymämenetelmää täydennetään kyselyillä ja hallinnollisilla aineistoilla.

Historiallisten aikasarjojen laadintamenetelmiä on kuvailtu Hjerpen alkuperäisteoksessa. Teosta voi lukea verkossa pdf-muodossa seuraavasta linkistä: <http://www.suomenpankki.fi/pdf/43549.pdf>

Useat kansantalouden tilinpidon tiedot lasketaan sekä käypiin että kiinteisiin hintoihin. Kiinteähintaisissa laskelmissa on siirrytty viiden vuoden välein vaihdettavasta kiinteästä perusvuodesta vuosittain vaihtuvaan perusvuoteen. Indeksikaava säilyy kuitenkin edelleen Laspeyres-tyyppisenä.

Laadintamenetelmistä löytyy lisää informaatiota osoitteesta: <http://tilastokeskus.fi/til/vtp/men.html>

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

3.1

Kansantalouden tilinpidon sisältö, käsitteet, määritelmät ja laskentamenetelmät ovat tarkasti määriteltyjä (vrt. 1.3.). EU valvoo noudattamista säännönmukaisesti ja laskentamenetelmistä on kirjoitettu EU:n määräämät yksityiskohtaiset menetelmäkuvaukset (ks. linkki kohdassa 5). Erityisesti on huomattava, että perusaineistoista puuttuvasta ns. harmaasta taloudesta on tehty erillisiä selvityksiä ja tutkimuksia ja näiden perusteella on täydennetty kansantalouden tilinpidon laskelmia.

3.2

Kansantalouden tilinpito käyttää kaikkia mahdollisia lähdeaineistoja. Näiden antama kuva taloudesta ei yleensä ole ristiriidaton. Tilinpidon laadinnassa on siten voitava päätellä eri lähteiden tiedon laatu ja käyttökelpoisuus. Käytännössä varsinkin ennakkotietojen osalta tiedot ovat puutteellisia. Tarkkuustasoa kuvastaa ennakkolisessä kansantalouden tilinpidossa oleva tilastollinen ero, joka ilmentää sitä kysynnän ja tarjonnan välistä eroavuutta, jota ei ole voitu selvittää. Ero esitetään tietoja julkaistaessa. Lopullisissa tiedoissa kysynnän ja tarjonnan tasapainotus tehdään tarkalla tuotetasolla eikä tilastollista eroa esiinny.

Kansantalouden tilinpidon sektoreittaisia nettoluotonantoja verrataan rahoitustilinpidossa laskettuihin nettoluotonantoihin, jotka perustuvat eri lähteisiin kuin ns. reaalitylinpito. Sektoreittaisten nettoluotonantojen välinen ero julkaistaan rahoitustilinpidossa.

Investointikertymämenetelmän tuottamia pääomakantatietoja verrataan Tilastokeskuksen kyselyihin ja muihin hallinnollisiin aineistoihin. Myös investointikertymämenetelmän elinikäoletuksia verrataan kyselyihin.

3.3

Tilinpidon tarkkuutta ja osuvuutta seurataan säännöllisesti ja ennakkolukujen muuttumista tarkkaillaan. Lopulliset tiedot valmistuvat noin kaksi vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen. Tämänkin jälkeen tehdään aika ajoin aikasarjatarkistuksia taaksepäin. Tietojen tarkentuminen on seurausta lähdeaineistojen täydentymisestä ja tarkentumisesta. Asiaa on selostettu tarkemmin kohdassa 4. (julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus).

Yksittäisten aggregaattien revisiot voivat olla huomattaviakin. Viime vuosina on esimerkiksi ulkomaisiin taloustoimiin (palvelujen vientiin ja tuontiin sekä omaisuustuloihin ja -menoihin) jouduttu joskus tekemään useiden miljardien eurojen revisioita. Myös investoinnit ja varastomuutos ovat joskus tarkentuneet paljonkin. Kaikkein vähiten revisioituvat julkisyhteisöjen tiedot.

Bruttokansantuotteen vuotuinen volyyminmuutos on harvoin tarkentunut enemmän kuin yhden prosenttiyksikön ensimmäisestä ennakkotiedosta tuoreimpaan tietoon.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Ensimmäiset vuositilinpidoen ennakkotiedot vuodesta t valmistuvat vuoden t+1 helmikuun lopussa tai maaliskuun alussa. Ensimmäinen versio on tietosisällöltään suppeampi kuin varsinainen kansantalouden tilinpito. Tietosisältö vastaa neljännesvuosittaisen kansantalouden tilinpidoen tietosisältöä, mutta sisältää lisäksi myös sektoritilien ennakkotiedot.

Vuositilinpidoen toinen versio valmistuu vuoden t+1 heinäkuun alkupuoliskolla. Tällöin laaditaan ensimmäisen kerran kansantalouden tilinpito vuodesta t kaikkien reaali-tilinpidoen tilien osalta ja noin 90 toimialan tarkkuudella. Tarjonta- ja käyttötaulukkoja ei vielä laadita.

Kolmas versio valmistuu vuoden t+2 tammikuun lopussa ja neljäs versio, vuoden t+2 heinäkuussa. Viides versio ilmestyy vuoden t+2 joulukuussa ja sisältää yksityiskohtaiset tarjonta- ja käyttötaulukot.

Esimerkki vuoden 2011 kansantalouden tilinpidoen eri versioiden valmistumisajoista:

Versio	Valmistumiskuukausi
1	Maaliskuu 2012
2	Heinäkuu 2012
3	Tammikuu 2013
4	Heinäkuu 2013
5	Joulukuu 2013

Kun kansantalouden tilinpidoen eri versioita laaditaan, käytetään hyväksi kaikki käytettävissä olevat tiedot. Kullakin kerralla vain osa tiedoista muuttuu.

Ensimmäistä versiota laadittaessa (helmikuussa vuonna t+1) käytettävissä ovat neljännesvuositilinpidoen lähdeaineisto sekä esimerkiksi kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot ja valtion kirjanpito tiedot 12 kuukaudelta.

Toista versiota laadittaessa (kesä-heinäkuussa vuonna t+1) useat lähteet ovat jo lopullisia, mutta esimerkiksi teollisuuden ja joidenkin muiden toimialojen rakennetilastotiedot ovat ennakkollisia.

Kolmatta versiota laadittaessa (tammikuussa vuonna t+2) uutena tietoa-aineistona on käytettävissä muun muassa verotusaineisto. Lopullisina tilastoina käytettävissä ovat mm. kuntien ja kuntayhtymien taloustilastot.

Neljättä versiota laadittaessa (heinäkuussa vuonna t+2) lopullisina tilastoina ovat käytettävissä yritys- ja toimipaikkarekisteri, eri toimialojen rakennetilastot ja teollisuuden tuotetilasto.

Viidettä versiota laadittaessa (marras-joulukuussa vuonna t+2) ei käytettävissä ole enää uusia lähdetilastoja tai aineistoja, ellei jonkin lähdetilaston ilmestyminen ole poikkeuksellisesti viivästynyt. Tässä vaiheessa laaditaan tuotekohtaiset tarjonta- ja käyttötaulukot, jotka muodostavat lopullisen kansantalouden tilinpidoen.

Vuotta t kuvaavat kansantalouden tilinpidoen luvut julkaistaan sektoritasolla helmikuun lopussa tai maaliskuun alussa t+1 (ensimmäinen edellisen vuoden ennakkotieto) sekä toimiala- ja sektoritasolla heinäkuussa t+1, tammikuussa t+2 ja heinäkuussa t+2. Lopulliset luvut laaditaan tuotetasolla tasapainotettuna normaalisti joulukuussa t+2. Pidemmällä aikavälillä voidaan myös aikasarjoja taaksepäin joutua muuttamaan esimerkiksi laskentamenetelmien, luokitusten tai käsitteiden muuttumisen takia. Seuraava aikasarjatarjonta tehdään vuonna 2014. Kiinteähintaiset sarjat lasketaan käyttäen edellistä vuotta perusvuotena ja ketjuttamalla sarjat viitevuoden hintaisiksi.

Pääomakantatiedot päivitetään kaksi kertaa vuodessa, tammi- ja heinäkuussa.

Historialliset aikasarjat päivitetään uusimpien vuosien kohdalta kolme kertaa vuodessa.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

5.1

Keskeiset tiedot julkistetaan Tilastokeskuksen verkkosivuilla. Tilastotietokannat sisältävät yksityiskohtaisimman aineiston. Ensimmäisestä ennakkotiedosta järjestetään tiedotustilaisuus. Taulukot -julkaisu ilmestyy vuosittain painettuna. Kaikki julkaistavat tiedot ovat saatavissa myös Astika

-aikasarjatietokannasta. Lisäksi tilastotiedot raportoidaan EU:n tilastovirastolle Eurostatille ja sitä kautta ne tulevat julkaistavaksi Eurostatin sekä OECD:n tietokannoissa.

5.2

Kansantalouden tilinpidon järjestelmän metatietoja ovat ESA95 ja SNA93 (vrt. kohta 1.3.) sekä eräät muut menetelmäkäsikirjat, joita on lueteltu mm. Eurostatin verkkosivuilla:

<http://forum.europa.eu.int/irc/dsis/nfaccount/info/data/index.htm#section1>

Kansantalouden tilinpito -tilaston kotisivuilta löytyy **Suomen laskentamenetelmän kuvaus:**

http://tilastokeskus.fi/til/vtp/2007/vtp_2007_2009-01-31_men_498.html. Muita metatietoja ovat esim. Tilastokeskuksen käsitetietokannan tiedot sekä toimiala- ja sektoriluokitukset: [Tilastokeskus - tietoa tilastoista](#).

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Kansantalouden tilinpidon luvuista on saatavissa yhdenmukainen aikasarja vuositasolla alkaen vuodesta 1975. Lisäksi on historiallisia sarjoja, joista pisimmät alkavat vuodesta 1860. Kansantalouden tilinpidon tiedot ovat vertailtavissa muiden maiden vastaaviin tietoihin. Parhaiten vertailtavuus toimii EU:n ja OECD:n jäsenmaiden kesken.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Kansantalouden tilinpito on muista tilastoista johdettu tilasto, jossa yhden tiedon arviointiin useasti käytetään monia eri lähdetilastoja. Tiedoissa saattaa olla eroja tilinpidon käyttämiin lähdetietoihin verrattuna. Lähdetilastojen ja kansantalouden tilinpidon välillä saattaa olla myös käsitteellisiä eroja. Esimerkkeinä mainittakoon tilinpidon pääoman muodostuksen vs. yritysten rakennetilastojen käyttöomaisuuden käsitteet ja käytettävissä olevan tulon käsite tilinpidon ja tulonjakotilaston välillä.

Tilinpito on ainoa käytettävissä oleva koko talouden kehitystä kuvaava yhtenäinen tilasto.

Lisätietoja

Olli Savela 09 1734 3316
Tuomas Rothovius 09 1734 3360
Vastaava tilastojohtaja:
Leena Storgårds
skt.95@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Kansantalouden tilinpito, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1795-8881 (pdf)